



Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 58/16
V Luxemburgu 7. júna 2016

Rozsudok vo veci C-47/15
Sélina Affum/Préfet du Pas de Calais a Procureur général de la Cour d'appel
de Douai

„Smernica o návrate“ bráni tomu, aby štátny príslušník tretej krajiny mohol byť predtým, než sa voči nemu uskutoční konanie o návrate, uväznený výlučne z dôvodu jeho neoprávneného vstupu na územie členského štátu cez vnútornú hranicu schengenského priestoru

Platí to tiež v prípade, keď je tento štátny príslušník nachádzajúci sa v situácii tranzitu na území členského štátu zadržaný na výstupe zo schengenského priestoru a je predmetom konania o readmisii do členského štátu, z ktorého prichádza

Smernica o návrate štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov („smernica o návrate“)¹ stanovuje spoločné normy a postupy platné v členských štátoch v súvislosti s odsunom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území.

Smernica stanovuje, že rozhodnutie o návrate sa musí prijať voči každému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava v členskom štáte. Toto rozhodnutie v zásade poskytuje obdobie na dobrovoľný návrat, po ktorom, ak je to nevyhnutné, nasleduje opatrenie núteného odsunu.

Pokiaľ nedôjde k dobrovoľnému návratu, smernica ukladá členským štátom povinnosť vykonať nútený odsun za použitia čo najmiernejších donucovacích opatrení. Členský štát môže pristúpiť k zaisteniu dotknutej osoby iba v prípade ohrozenia vykonania odsunu, avšak dĺžka zaistenia za žiadnych okolností nesmie presiahnuť 18 mesiacov.

Francúzske právo stanovuje, že štátni príslušníci tretích krajín môžu byť potrestaní trestom odňatia slobody na jeden rok, ak protiprávne vstúpili na francúzske územie. Ďalej vo Francúzsku osoba, voči ktorej existuje jedno alebo viacero dôvodných podozrení, že spáchala alebo sa pokúsila spáchať zločin alebo prečin, ktorý možno potrestať odňatím slobody, môže byť dočasne zbavená osobnej slobody pre potreby vyšetrojúceho orgánu („zadržanie“).

Dňa 22. marca 2013 bola pani Sélina Affum, ghanská štátna príslušníčka, zastavená francúzskou políciou na mieste vstupu do tunela pod La Manche, keď sa nachádzala na palube autobusu idúceho z Gentu (Belgicko) do Londýna (Spojené kráľovstvo). Po predložení belgického pasu s fotografiou a menom tretej osoby a vzhľadom na to, že nemala nijaký iný preukaz totožnosti alebo cestovný doklad na svoje meno, bola zadržaná pre neoprávnený vstup na francúzske územie. V nadväznosti na to francúzske orgány požiadali Belgicko o jej readmisiu na jeho územie.

Keďže pani Affum napadla zákonnosť svojho zadržania, francúzsky Cour de cassation (Kasačný súd) sa pýta Súdneho dvora, či s prihliadnutím na „smernicu o návrate“ neoprávnený vstup štátného príslušníka tretej krajiny na vnútroštátne územie možno sankcionovať trestom odňatia slobody.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, s. 98). Táto smernica sa neuplatňuje na Dánsko, Spojené kráľovstvo a Írsko.

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor najskôr pripomína judikatúru Achughbabian², ktorej sa konkrétne týka otázka Cour de cassation. Podľa tejto judikatúry „**smernica o návrate**“ **bráni právnej úprave členského štátu, ktorá potláča neoprávnený pobyt uväznením** štátneho príslušníka tretej krajiny, voči ktorému ešte nebolo skončené konanie o návrate stanovené touto smernicou. Podľa tejto judikatúry však táto smernica umožňuje uväzniť takéhoto štátneho príslušníka, pokiaľ už voči nemu bolo vedené takéto konanie a naďalej sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu bez opodstatneného dôvodu.³ Smernica navyše nebráni ani administratívne zaisteniu na účely určenia oprávnenosti alebo neoprávnenosti pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny.

Súdny dvor ďalej konštatuje, že neoprávnený vstup je jednou z skutkových okolností, ktorá môže viesť k nelegálnemu pobytu v zmysle „smernice o návrate“. **Smernica sa preto uplatňuje na takého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý ako pani Affum neoprávnene vstúpil** na územie členského štátu a ktorý sa na základe tejto skutočnosti považuje za neoprávnene sa zdržiavajúceho na tomto území. V dôsledku toho takýto štátny príslušník musí podliehať konaniu o vrátení stanovenému smernicou na účely jeho odsunu, a to až do prípadnej legalizácie tohto pobytu.

Súdny dvor okrem toho zdôrazňuje, že výnimky stanovené smernicou⁴ neumožňujú členským štátom vyňať takého štátneho príslušníka, akým je pani Affum, z pôsobnosti smernice z dôvodu, že uvedený štátny príslušník neoprávnene prekročil vnútornú hranicu schengenského priestoru (konkrétne francúzsko-belgickú) alebo že bol zadržaný pri pokuse opustiť tento priestor (Spojené kráľovstvo nie je súčasťou schengenského priestoru).

Navyše ani skutočnosť, že je voči pani Affumovej vedené konanie o readmisii do členského štátu, z ktorého prichádzala (Belgicko), nevedie k neuplatniteľnosti smernice na jej prípad. Cieľom readmisie je totiž len prenesenie povinnosti uplatniť konanie o návrate na členský štát, ktorý vezme späť takéhoto štátneho príslušníka (v prejednávanej veci Belgicko). Uväznenie štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava v členskom štáte, by oneskorilo začatie tohto konania a jeho skutočný odsun, a tým by narušilo potrebný účinok smernice.

Nakoniec situácia tranzitu pani Affumovej nebráni uplatneniu smernice: štátny príslušník tretej krajiny nachádzajúci sa na palube autobusu bez splnenia podmienok vstupu je skutočne prítomný na území dotknutého členského štátu (v tomto prípade Francúzska) a má tam „nelegálny pobyt“ v zmysle smernice, ktorá nestanovuje podmienku minimálneho trvania prítomnosti alebo úmyslu ostať na tomto území.

Keďže smernica sa uplatňuje na pani Affumovú, nemožno ju uväzniť len z dôvodu jej neoprávneného vstupu na francúzske územie predtým, než sa voči nej uskutoční konanie o návrate. Francúzske orgány toto konanie však ani len nezačali.

Súdny dvor preto rozhoduje, že z rovnakých dôvodov, ako sú uvedené v judikatúre Achughbabian, členské štáty nemôžu na základe samotnej skutočnosti neoprávneného vstupu, ktorá vedie k nelegálnemu pobytu, dovoliť uväznenie štátnych príslušníkov tretích krajín, voči ktorým ešte nebolo skončené konanie o návrate stanovené smernicou, keďže takéto uväznenie by mohlo viesť k neúspechu uplatnenia uvedeného konania a oneskoriť návrat, čo by narušilo potrebný účinok smernice. Súdny dvor spresňuje, že to však nevylučuje možnosť členských štátov sankcionovať trestom odňatia slobody spáchanie iných prečinov, než sú prečiny výlučne založené na neoprávnenom vstupe, vrátane situácií, v ktorých konanie o návrate ešte nebolo skončené.

² Rozsudok Súdneho dvora zo 6. decembra 2011, Achughbabian (C-329/11, pozri TK č. [133/11](#)).

³ V ďalšom rozsudku Súdny dvor spresnil, že smernica nebráni ani uväzneniu štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, ak sa uplatnilo konanie o návrate a tento štátny príslušník opätovne vstúpi na územie tohto členského štátu napriek zákazu vstupu (rozsudok Súdneho dvora z 1. októbra 2015, Celaj, C-290/14, pozri TK č. [112/15](#)).

⁴ Podľa smernice členské štáty môžu rozhodnúť, že smernicu nebudú uplatňovať na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým sa v súlade s článkom 13 Kódexu schengenských hraníc odoprel vstup alebo ktorí boli zadržaní príslušnými orgánmi v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajšej pozemnej, vzdušnej alebo vodnej hranice členského štátu a ktorí následne v tomto členskom štáte nezískali oprávnenie alebo právo na pobyt.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499